

САДРЖАЈ

УВОД

Глава прва	
ГРАЂАНСКИ СУДСКИ ПОСТУПАК И	
ГРАЂАНСКО ПРОЦЕСНО ПРАВО.....	47
§ 1. ЗНАЧАЈ И ЗАДАЦИ ГРАЂАНСКОГ СУДСКОГ ПОСТУПКА	47
I. – Значај.....	47
II. – Задаци грађанског судског поступка	50
III. – Структура грађанског судског поступка	52
IV. – Грађанско процесно право	53
Глава друга	
ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГРАЂАНСКОГ ПРОЦЕСНОГ ПРАВА	55
§ 2. ГРАЂАНСКО ПРАВО И ГРАЂАНСКО ПРОЦЕСНО ПРАВО.....	55
I. – Уопште	55
II. – Спор и парница.....	56
1. – О правној природи парнице.....	57
2. – Друга схватања о правној природи парнице	59
§ 3. ПРАВО НА СУДСКУ ЗАШТИТУ	60
I. – Уопште	61
II. – Право на слободан приступ суду (право на тужбу).....	61
III. – Обим права на правну заштиту	62
IV. – Право на правну заштиту у правном поретку РС.....	65
V. – Монистичка схватања о праву на правну заштиту	66
§ 4. МЕСТО ГРАЂАНСКОГ ПРОЦЕСНОГ ПРАВА	
У ПРАВНОМ СИСТЕМУ РС	67
I. – Терминолошка разграничења.....	67
II. – Однос грађанског процесног права према осталим гранама права....	67
1. – Уопште	68
2. – Грађанско судски поступак и управни поступак	70
3. – Грађанско судски и кривични поступак	77
4. – Однос парничног и ванпарничног поступка.....	86

Глава трећа	
НОРМЕ ГРАЂАНСКО СУДСКОГ ПОСТУПКА	93
§ 5. ИЗВОРИ ГРАЂАНСКОГ ПРОЦЕСНОГ ПРАВА	93
I. – Уопште	93
II. – Устав РС као извор грађанског процесног права	93
1. – Уопште	93
2. – Значај рада Уставног суда у области ГПП.	94
III. – ЕКЉП као извор грађанског процесног права	96
1. – Уопште	96
2. – Право на правично суђење	97
3. – Процедурална људска права која су дужна да поштују национални судови	98
4. – Право на суђење пред независним и непристрасним судом	108
5. – Посебност примене ЕКЉП на извршни и стечајни поступак	110
IV. – Извори парничног поступка	111
1. – Основна интенција законодавца (олако обећана брзина)	112
2. – Метод коришћен приликом израде ЗПП/2011	112
3. – Техника коришћена за остварење основних циљева Закона	113
4. – Повратак у 19. век	113
5. – Рад на изради ЗПП/2011	114
6. – Оцена	115
V. – Извори ванпарничног поступка	116
VI. – Извори извршног поступка	116
VII. – Извори стечајног поступка	116
VIII. – Судска пракса као извор грађанског процесног права	116
1. – Уопште	116
2. – Решавање спорног правног питања	117
IX. – Правна наука као извор грађанског процесног права	119
§ 6. ВАЖЕЊЕ НОРМИ ГРАЂАНСКОГ СУДСКОГ ПОСТУПКА	119
I. – Уопште	119
II. – Важење норми грађанског судског поступка <i>ratione loci</i>	120
1. – Уопште	120
2. – Правна помоћ	120
III. – Важење норми грађанског процесног права <i>ratione personae</i>	121
IV. – Важење норми грађанског процесног права <i>ratione temporis</i>	122
1. – Принцип.	122
2. – ЗПП/2011	123
V. – Међународно грађанско процесно право	125

Глава четврта	
ОРГАНИЗАЦИОНО ГРАЂАНСКО ПРОЦЕСНО ПРАВО.....	127
§ 7. СУД	129
I. – Појам и карактеристике.....	129
II. Организација судова у Републици Србији.....	130
1. – Извори	130
2. – Врсте судова у Републици Србији	130
3. – Однос непосредно вишег и нижег суда.....	131
III. – Независност судова	131
IV. – Персонални састав суда.....	132
1. – Уводне напомене	132
2. – Професионалне судије.....	133
3. – Независност судије.....	133
4. – Изузеће судије	137
5. – Судије поротници	146
6. – Судско особље	146
§ 8. ОСТАЛИ ОРГАНИ И СЛУЖБЕ КОЈИ УЧЕСТВУЈУ У ВРШЕЊУ ГРАЂАНСКОГ ПРАВОСУЂА	147
I. – Јавно тужилаштво	147
1. – Појам.....	147
2. – Уопште о учешћу јавног тужиоца у грађанско судском поступку.....	147
3. – Јавни тужилац као странка по дужности.....	149
4. – Јавни тужилац као интервенијент у јавном интересу.....	149
5. – Изјављивање ванредних правних лекова	150
II. – Јавно правобранилаштво.....	150
III. – Орган старатељства	151
1. – Појам.....	151
2. – Орган старатељства као странка у поступку.....	151
3. – Старање о интересима лица која су под посебном заштитом....	151
4. – Орган старатељства као помоћно судско тело	152
IV. – Адвокатура	153
1. – Појам и функције.....	153
2. – Карактеристике	154
3. – Положај адвоката.....	154
4. – Организација адвокатуре	155
5. – Однос адвоката и клијента	156
6. – Професионална одговорност адвоката	157
V. – Јавно бележништво (нотаријат)	157

1. – Увод	158
2. – Појам и карактеристике	159
3. – Јавнобележничка делатност	160
4. – Значај јавнобележничке делатности	161
5. – Извршност нотаријалних аката	162

Део други ПАРНИЧНИ ПОСТУПАК

Глава пета

СТРУКТУРА И НАЧЕЛА ПАРНИЧНОГ ПОСТУПКА	165
§ 9. СТРУКТУРА ПАРНИЧНОГ ПОСТУПАК И СТРУКТУРА ЗПП	165
I. – Структура парничног поступка	165
1. – Подношење тужбе	165
2. – Припремање главне расправе	165
3. – Главна расправа	166
4. – Пресуда	166
5. – Поступак по правним лековима	167
6. – Правноснажност	167
7. – Извршење	167
II. – Структура ЗПП-а	168
§ 10. НАЧЕЛА ПАРНИЧНОГ ПОСТУПКА	168
I. – Уопште	168
II. – Начело диспозиције	169
1. – Почетак парничног поступка	169
2. – Одређење предмета спора	171
3. – Диспозиција странака у поступку по правним лековима	173
4. – Окончање парнице вољом странака	174
III. – Расправно начело	175
1. – Уводна разматрања	175
2. – Сазнавање чињеница	176
3. – Доказивање	177
4. – Утврђивање процених претпоставки	180
5. – Начин примене расправног начела	180
IV. – Одступање од начела диспозиције и расправне максиме	182
1. – Уопште	182
2. – Расветљавање чињеница	184
3. – Дужност казивања истине	186
4. – Одустанак од доследне примене адверзијалног (расправног) начела	187

5. – Оцена	188
V. – Начело комбинације усмености и писменост	189
1. – Уопште	189
2. – Важење начела усмености	190
3. – Начело писмености	192
VI. – Начело непосредности	192
VII. – Начело јавности	194
1. – Јавност расправљања пред судом	194
2. – Објављивање пресуде	195
VIII. – Повреде начела усмености, непосредности и јавности	196
IX. – Начело обостраног саслушања (<i>audiatur et altera pars</i>)	196
1. – Уопште	196
2. – Примена и домаћај начела обостраног саслушања	197
3. – Ограничење примене начела обостраног саслушања	199
4. – Последице повреде начела обостраног саслушања	200
X. – Начело савесности и поштења	201
1. – Уопште	201
2. – Појам и начини злоупотребе процесних права	202
3. – Последице повреде обавезе савесног парничења	203
XI. – Екскурс: шематски приказ англосаксонске парничне процедуре	205
1. – Уводна разматрања	206
2. – Поимање правичности и правде у САД	207
3. – Фазе парничног поступка	208
4. – Подношење тужбе	208
5. – Фаза пре рочишта за главну расправу (<i>pre-trial</i>)	209
6. – Улога судије у припремању главне расправе	210
7. – <i>Trial</i>	214
8. – Доказивање и оцена доказа	214
9. – Расподела трошкова поступка	215
10. – Оцена	215
XII. – Начело ефикасности	216
1. – Значај	216
2. – Заштита начела ефикасности	217
3. – Евентуална максима	225
XIII. – Убрзање парничног поступка	235
1. – Уводна разматрања	235
2. – Монократно суђење	235
3. – Временски оквир парнице	236
4. – Концентрација процесне грађе и јединство главне расправе	236

5. – Достављање	237
6. – Пуномоћник	237
7. – Инструкциони и законски рокови	237
8. – Спор мале вредности	238
9. – Правни лекови	238
10. – Истинска ефикасност поступка	238
XIV. – Начело слободног судијског уверења	239
XV. – Начело подучавања неуге странке	240
Глава шеста	
ПАРНИЧНИ СУБЈЕКТИ	243
I. – Појам парничних субјеката	243
II. – Класификација парничних субјеката	243
1. – Главни парнични субјекти	243
2. – Помоћни парнични субјекти	243
§ 11. ПАРНИЧНЕ СТРАНКЕ	244
I. – Појам странке	244
II. – Странка по дужности	245
III. – Значај својства и равноправност странака	247
IV. – Стицање својства и идентитет парничне странке	248
1. – Непрецизно означање странака	249
2. – Омашком одређен тужени	250
3. – Достављање тужбе погрешном лицу	250
4. – <i>Error in personam</i>	251
V. – Накнадно стицање својства странке	252
1. – Процесна сукцесија као резултат универзалне сукцесије	252
2. – Процесна сукцесија као резултат сингуларне сукцесије	252
VI. – Престанак својства парничне странке	253
§ 12. СТРАНАЧКА СПОСОБНОСТ	254
I. – Појам и карактеристике	254
II. – Странацка способност физичких лица	255
III. – Странацка способност правних лица	255
IV. – Странацка способност органа и облика удруживања који немају правни субјективитет	255
V. – Значај странацке способности	256
§ 13. ПАРНИЧНА СПОСОБНОСТ	257
I. – Појам	258
II. – Парнична способност пословно способних лица	258
III. – Парнична способност ограничено пословно способних лица	259
IV. – Парнична способност малолетника	259

V. – Меродаван закон за оцену парничне способности	259
VI. – Парнична способност правних лица	260
VII. – Значај парничне способности	260
§ 14. ПОСТУЛАЦИОНА СПОСОБНОСТ	261
§ 15. СТВАРНА И ПРОЦЕСНА ЛЕГИТИМАЦИЈА	263
I. – Стварна легитимација	263
1. – Појам и значај	263
II. – Процесна легитимација (<i>locus standi</i>)	264
1. – Појам и значај	264
2. – Процесна легитимација <i>ex lege</i>	265
3. – Процесна легитимација на основу ЗПП	265
4. – Процена легитимација на основу материјалноправних норми	269
5. – Процесна легитимација без материјалноправне сукцесије	269
6. – Дејство процесне легитимације	270
§ 16. ЗАСТУПНИЦИ СТРАНАКА	270
I. – Појам, подела и карактеристике заступништва	270
1. – Појам	270
2. – Врсте	271
3. – Положај заступника	271
II. – Законски заступник	272
1. – Појам	272
2. – Остали облици законског заступања	272
3. – Положај и овлашћења законског заступника	274
4. – Значај законског заступања	274
III. – Пуномоћник	275
1. – Појам	275
2. – Ко може бити пуномоћник	275
3. – Пуномоћје	276
4. – Значај пуномоћја као процесне претпоставке	281
Глава седма	
ПАРНИЧНЕ РАДЊЕ	283
I. – Појам парничних радњи	283
II. – Врсте парничних радњи	283
§ 17. ПАРНИЧНЕ РАДЊЕ СТРАНАКА	284
I. – Појам	284
II. – Разлика између парничне радње и материјалноправних изјава воље	286
1. – Двоструко функционалне парничне радње	286
III. – Врсте парничних радњи странака	287

1. – Једностране и двостране	287
2. – Радње од непосредног и посредног дејства на поступак	288
3. – Предлози, тврдње и понуда доказа	289
IV. – Услови за пуноважност парничних радњи	290
V. – Тумачење парничне радње	291
VI. – Недостаци парничних радњи	291
1. – Општи принципи	291
2. – Мане воље	291
3. – Забрана злоупотребе права	292
4. – Опозив парничне радње	292
VII. – Процесноправни уговори	293
§ 18. ОБЛИК ПАРНИЧНИХ РАДЊИ	294
I. – Уопште	294
II. – Поднесци	295
1. – Појам и врсте	295
2. – Садржина поднеска и подношење поднеска	296
3. – Неуредан поднесак	297
§ 19. ЈЕЗИК У ПАРНИЧНОМ ПОСТУПКУ	297
I. – Језик на коме се води поступак	297
II. – Право странке да се у поступку служи својим језиком	298
§ 20. МЕСТО И ВРЕМЕ ПАРНИЧНИХ РАДЊИ	298
I. – Место	298
II. – Време	299
1. – Рокови	299
2. – Рочишта	303
3. – Пропуштање парничних радњи	305
4. – Враћање у пређашње стање (<i>restitutio in integrum</i>)	306
§ 21. ПАРНИЧНЕ РАДЊЕ СУДА	310
I. – Појам и врсте	310
II. – Судске одлуке	310
1. – Појам	310
2. – Врсте судских одлука	311
3. – Пресуда	311
4. – Решење	312
5. – Доношење судских одлука	313
III. – Управљање парницом	314
1. – Појам	314
2. – Процесна правила за радње управљања поступком	316
3. – Временски оквир парнице	316

IV. – Достављање.	318
1. – Појам и значај.	319
2. – Нормативни оквири за уредност достављања.	320
3. – Достављање у иностранство и достављање у РС.	321
4. – Врсте достављања.	321
5. – Обавезе странака и других учесника у току поступка које се односе на достављање.	324
6. – Место и време достављања.	325
7. – Начин достављања.	327
8. – Одбијање пријема (члан 142 ЗПП).	330
9. – Доставница (члан 148 ЗПП).	330
10. – Отклањање недостатака у достављању.	331
11. – Оцена.	331
V. – Записници.	333
1. – Појам.	333
2. – Садржина и вођење записника.	333
3. – Приговор на записник.	335
4. – Записник о већању и гласању.	336
5. – Значај и доказна снага записника.	336
Глава осма	
ТУЖБА: ВРСТЕ И САДРЖАЈ.	337
§ 22. ТУЖБА.	337
I. – Појам.	337
II. – Врсте тужби.	338
III. – Правни интерес за тужбу.	338
IV. – Кондемпнаторна тужба (тужба за осуду на чинидбу).	340
1. – Појам и врсте.	340
V. – Деклараторна тужба (тужба за утврђење).	344
1. – Појам и врсте.	344
2. – Допуштеност деклараторне тужбе.	345
3. – Прејудицијелни захтев за утврђење.	351
VI. – Преображајна (конститутивна) тужба.	352
1. – Појам и смисао.	353
2. – Врсте.	353
§ 23. САДРЖИНА ТУЖБЕ.	354
I. – Састојци тужбе.	355
1. – Тужбени захтев.	355
2. – Чињенични наводи.	357
3. – Докази.	358
4. – Тужбени предлог.	358

5. – Остало	359
6. – Факултативни састојци тужбе	359
7. – Неуредна тужба	360
§ 24. ИДЕНТИТЕТ ТУЖБЕНОГ ЗАХТЕВА (ПРЕДМЕТА СПОРА)	361
I. – Појам и значај	362
II. – Одређење предмета спора	363
III. – Теорије о предмету спора	364
1. – Процесноправне теорије	364
2. – Став законодавца	366
3. – Новије процесне теорије	366
4. – Новије материјалноправне теорије	367
5. – Предмет спора према Европском процесном праву	368
6. – Предмет спора код декларативних и преображајних тужби	368
§ 25. ПРЕИНАЧЕЊЕ ТУЖБЕ	369
I. – Уопште и појам	369
II. – Објективно преиначење тужбе	370
1. – Промена истоветности тужбеног захтева	370
2. – Повећање тужбеног захтева	371
3. – Истицање другог захтева уз постојећи	371
4. – Посебан вид преиначења тужбе (када се не захтева пристанак туженог)	372
5. – Шта се не сматра преиначењем тужбе	372
III. – Дејство преиначења тужбе	373
IV. – Субјективно преиначење тужбе	373
V. – Допуштеност преиначења тужбе	376
VI. – Поступак поводом преиначења тужбе	376
§ 26. ДЕЈСТВА ПОДНОШЕЊА ТУЖБЕ СУДУ	377
I. – Уопште	377
II. – Процесна дејства	377
III. – Материјалноправна дејства	378
Глава девета	
ПОСТУПАК СУДА ПО ТУЖБИ	379
I. – Уводне напомене	379
1. – Појам и значај	379
2. – Ток припремног поступка	379
§ 27. ПРОЦЕСНЕ ПРЕТПОСТАВКЕ	380
I. – Појам	380
II. – Суштина	380
III. – ЗПП	381

IV. – Подела процесних претпоставки	381
1. – Процесне претпоставке које се тичу суда	381
2. – Процесне претпоставке које се тичу странака	382
3. – Процесне претпоставке које се тичу тужбе	382
4. – Процесне претпоставке које се тичу предмета спора	382
5. – Остале поделе	382
V. – Значај процесних претпоставки	384
1. – Моменат оцене постојања и одлука суда	384
2. – Нужност постојања процесних претпоставки	384
3. – Последице недостатка процесних претпоставки	385
VI. – Редослед по коме се врши испитивање процесних претпоставки	386
§ 28. НАДЛЕЖНОСТ И САСТАВ СУДА У ПАРНИЧНОМ ПОСТУПКУ	387
I. – Појам и врсте судске надлежности	387
1. – Појам	387
2. – Врсте надлежности	388
II. – Стварна и функционална надлежност	388
1. – Извори	388
2. – Појам	388
3. – Надлежност врсте суда	389
4. – Стварна надлежност у ужем смислу	391
5. – Функционална надлежност	392
III. – Месна надлежност	393
1. – Појам	393
2. – Врсте	394
3. – Општа месна надлежност (<i>forum generale</i>)	394
4. – Посебна месна надлежност (<i>forum speciale</i>)	396
5. – Одређивање месне надлежности од стране вишег суда	404
IV. – Остала правила о надлежности	406
1. – Привлачење надлежности (<i>forum attractionis</i>)	406
V. – Значај надлежности	408
1. – Испитивање надлежности	408
2. – Заснивање и устаљивање надлежности (<i>perpetuatio fori</i>)	409
3. – Правне последице ненадлежности	410
4. – Сукоб надлежности	413
VI. – Састав суда	415
1. – Појам	415
2. – Састав првостепеног суда	416
3. – Састав другостепеног суда	416
4. – Састав ВКС	416

5. – Значај састава суда	417
§ 29. ВРЕДНОСТ ПРЕДМЕТА СПОРА	418
I. – Појам и значај	418
II. – Опште правило за одређивање вредности спора	418
III. – Посебна правила	419
1. – Будућа давања која се понављају	419
2. – Кумулација тужбених захтева	420
3. – Спорови о постојању закупних односа	421
4. – Спорови по захтеву за давање обезбеђења	421
IV. – Корекција вредности предмета спора	421
§ 30. ТУЖИВОСТ СУБЈЕКТИВНОГ ПРАВА	422
I. – Појам и значај	422
II. – ЗПП	422
III. – <i>Ractum de non pretendo</i>	423
§ 31. ПРЕДХОДНО ИСПИТИВАЊЕ ТУЖБЕ	423
I. – Појам	423
II. – Одбацивање тужбе	424
III. – Управљање поступком	425
Глава десета	
ДРЖАЊЕ ТУЖЕНОГ У ПАРНИЦИ	427
§ 32. ДОСТАВЉАЊЕ ТУЖБЕ ТУЖЕНОМ	427
I. – Опште напомене	427
II. – Литиспенденција	427
1. – Појам и значај	428
2. – Правне последице литиспенденције	429
III. – Одговор на тужбу	431
1. – Појам и значај	431
2. – Садржина одговора на тужбу	432
IV. – Став туженог према тужби и тужбеном захтеву	433
1. – Уопште	433
2. – Оспоравање допуштености тужбе	433
3. – Упуштање туженог у меритум спора	434
§ 33. ПРИГОВОР КОМПЕНЗАЦИЈЕ	435
I. – Уопште	436
1. – Приговор пребијања изјављен ван парнице	436
2. – Приговор пребијања у парници	436
3. – Евентуални компензациони приговор	439
4. – Поступак поводом приговора компензације	440
5. – Приговор ради компензације и литиспенденција	440

6. – Одлука суда поводом приговора компензације	442
§ 34. ПРОТИВТУЖБА	443
I. – Појам и врсте	443
II. – Допуштеност противтужбе	444
1. – Конексна противтужба	445
2. – Компензациона противтужба	445
3. – Прејудицијелна противтужба	445
4. – Евентуална противтужба	446
III. – Поступак по противтужби.	446
Глава једанаеста	
ПРИПРЕМАЊЕ ГЛАВНЕ РАСПРАВЕ И ГЛАВНА РАСПРАВА	447
§ 35. ПОСТУПАЊЕ СУДА НАКОН ПРИЈЕМА ОДГОВОРА НА ТУЖБУ	447
I. – Уопште	447
II. – Мериторно одлучивање и окончање парнице	447
§ 36. ПРИПРЕМНО РОЧИШТЕ	448
I. – Значај	448
II. – Заказивање припремног рочишта	449
III. – Ток припремног рочишта	449
IV. – Одлуке суда на припремном рочишту.	450
V. – Изостанак са припремног рочишта.	451
VI. – Заказивање рочишта за главну расправу	451
§ 37. ГЛАВНА РАСПРАВА	451
I. – Значај и јединство	451
II. – Ток главне расправе	452
1. – Почетак главне расправе (члан 310 ЗПП).	452
2. – Руковођење главном расправом	452
3. – Расправљање на рочишту за главну расправу	454
4. – Одлагање рочишта за главну расправу	455
5. – Одржавање реда и одржавање процесне дисциплине на главној расправи	457
6. – Изостанак странака са рочишта за главну расправу	457
III. – Расправљање и одлучивање о процесним претпоставкама (члан 302 ЗПП).	457
IV. – Закључење главне расправе (члан 319 ЗПП)	458
V. – Поновно отварање главне расправе (члан 320 ЗПП)	459
VI. – Спајање парница ради заједничког расправљања (члан 328 ЗПП).	459
VII. – Одвојено расправљање о појединим захтевима из исте тужбе (члан 328 ЗПП).	461

§ 38. ДОКАЗНИ ПОСТУПАК	461
I. – Истина у парничном поступку	462
1. – Уопште о истини	462
2. – Тзв. процесна истина	463
II. – ЗПП	465
III. – Доказивање	466
1. – Задатак доказивања и термилошка разграничења	467
2. – Предмет доказивања	468
3. – Неопходност доказивања	470
4. – Када доказивање није неопходно	471
5. – Нецелисходност доказивања	475
6. – Случајеви у којима се доказивање не изводи	477
IV. – Врсте доказа (доказних средстава)	477
1. – Главни, противдоказ и доказ о противном	478
2. – Непосредан и посредан доказ (индиција)	478
3. – Потпун и непотпун доказ	479
4. – Нова доказна средства	479
V. Извођење доказа (доказни поступак)	480
1. – Уопште	480
2. – Предлагање доказа	481
3. – Улога суда	481
4. – Посебно о доказима до којих се дошло на недозвољен начин	483
5. – Рочиште за извођење доказа	484
VI. – Доказна средства	485
1. – Појам и значај	485
2. – Увиђај	485
3. – Исправа	488
4. – Сведок	497
5. – Писана изјава сведока (<i>affidavit</i>)	504
6. – Вештак	506
7. – Саслушање странака	514
VII. – Терет тврдње и терет доказивања	517
1. – Уводна разматрања	518
2. – Терет тврдње	519
3. – Терет доказивања	520
VIII. – Оцена доказа	528
1. – Уопште	529
2. – Начело слободне оцене доказа	529
3. – Арбитрарност у оцени доказа	533

VII. – Обезбеђење доказа	533
1. – Појам	533
2. – Предлог	534
3. – Надлежност суда	534
4. – Поступак	534
§ 39. ПРЕКИД И ЗАСТОЈ У ПОСТУПКУ	535
I. – Уопште	535
II. – Прекид поступка	535
1. – Дејство прекида поступка	536
2. – Наставак прекинутог поступка	537
III. – Застој у поступку	538
§ 40. ПРЕТХОДНО ПИТАЊЕ	539
I. – Појам и врсте	539
II. – Системи решавања претходног питања	540
1. – Мешовити систем	541
III. – Одлука суда о претходном питању	542
Глава дванаеста	
ОКОНЧАЊЕ ПАРНИЧНОГ ПОСТУПКА	543
1. – Уопште	543
2. – Окончање поступка пред првостепеним судом	543
§ 41. ПРЕСУДА	544
I. – Појам	544
II. – Врсте пресуда	545
1. – Кондемнаторне, деклараторне и преображајне (конститутивне пресуде)	545
2. – Потпуна и делимична пресуда	548
3. – Контрадикторна пресуда и пресуде донете на основу диспозитивних радњи странака	554
III. – Доношење, садржина и недостаци пресуде	566
1. – Доношење и објављивање пресуде	566
2. – Садржина пресуде	568
3. – Недостаци и исправка пресуде	569
§ 42. РЕШЕЊЕ	572
I. – Појам и врсте	572
II. – Доношење и достављање решења	573
III. – Садржај и извршност решења	573
IV. – Примена правила о пресуди	574
§ 43. ДЕЈСТВА ПРЕСУДЕ	574
I. – Уопште	574

II. – Својства пресуде	575
1. – Унутрашње везујуће својство пресуде	575
2. – Формална правноснажност	576
III. – Дејства пресуде	577
1. – Чињенично дејство	577
2. – Интервенцијско дејство	578
3. – Дејство извршности	578
4. – Преображајно дејство	578
5. – Дејство материјалне правноснажности	579
IV. – Границе правноснажности пресуде	586
1. – Објективне границе правноснажности	586
2. – Субјективне границе правноснажности	590
3. – Временске границе правноснажности	593
§ 44. СУДСКО ПОРАВНАЊЕ	595
I. – Појам и смисао	595
II. – Дејство судског поравнања	596
III. – Закључење судског поравнања	597
1. – Процесна легитимација и моменат	597
2. – Предмет	597
3. – Битни елементи судског поравнања	598
4. – Поступак закључења	599
5. – Остали услови за закључење судског поравнања	600
6. – Правна природа судског поравнања	600
7. – Побиање судског поравнања	602
§ 45. ПОВЛАЧЕЊЕ ТУЖБЕ	603
I. – Интереси странака	603
II. – Допуштеност повлачења тужбе	604
III. – Дејства повлачења тужбе	605
IV. – Споразум странака о повлачењу тужбе	606
V. – Повлачење тужбе и одрицање од тужбеног захтева	606
VI. – Фикција повлачења тужбе	606
§ 46. ТРОШКОВИ ПОСТУПКА	607
I. – Уопште	607
II. – Претходно сношење трошкова	608
III. – Накнада парничних трошкова	609
1. – Правна природа	609
2. – Основни принципи расподеле	609
3. – Посебна правила о расподели обавезе на накнаду парничних трошкова	611

IV. – Трошкови за које се може тражити накнада	612
V. – Остваривање права на накнаду парничних трошкова	612
1. – Захтев за накнаду парничних трошкова	612
2. – Одлука о трошковима поступка	613
VI. – Ослобођење од плаћања трошкова поступка	614
1. – Појам и значај	614
2. – Претпоставке за ослобођење	614
3. – Обим права	615
4. – Остала правила	616
5. – Престанак сиромашког права (члан 172 ЗПП)	617
6. – Обавеза накнаде трошкова којих је странка била ослобођена (члан 173 ЗПП)	617
Глава тринаеста	
МНОЖИНА ТУЖБЕНИХ ЗАХТЕВА И СТРАНАКА	619
§ 47. МНОЖИНА ТУЖБЕНИХ ЗАХТЕВА	619
I. – Појам и врсте	619
II. – Допуштеност спајања тужбених захтева у једној тужби	620
1. – Кумулативно спајање	621
2. – Евентуално спајање	621
3. – Алтернативно спајање	622
4. – Алтернативно овлашћење туженог	622
III. – Дејства спајања тужбених захтева	623
§ 48. СУПАРНИЧАРСТВО	623
I. – Појам и смисао	624
II. – Заснивање и врсте супарничарства	624
1. – Формално (неправо) супарничарство	626
2. – Материјално (право) супарничарство	626
3. – Просто супарничарство	627
4. – Јединствено супарничарство	628
5. – Супарничарство на основу закона	633
6. – Супарничарство са евентуално туженим	634
§ 49. УЧЕШЋЕ ТРЕЋИХ ЛИЦА У ПАРНИЦИ	636
I. – Уопште	636
II. – Умешач	636
1. – Појам	637
2. – Обично мешање	637
3. – Умешач са положајем јединственог супарничара	643
III. – Обавештење о парници	644
1. – Појам, врсте и циљ	644
2. – Начин	645

3. – Дејства	645
IV. – Именовање претходника	646

Део трећи:
ПОБИЈАЊЕ ПРВОСТЕПЕНЕ
И ПРАВНОСНАЖНЕ ОДЛУКЕ СУДА

Глава четрнаеста	
ПРАВНИ ЛЕКОВИ	649
§ 50. ОСНОВНА УЧЕЊА О ПРАВНИМ ЛЕКОВИМА	649
I. – Појам и циљеви правних лекова	649
II. – Врсте правних лекова	650
III. – Општи принципи правних лекова	651
1. – Предмет правних лекова	651
2. – Допуштеност и основаност правних лекова	652
§ 51. РЕДОВНИ ПРАВНИ ЛЕКОВИ	663
I. – Жалба на пресуду	663
1. – Појам и значај	664
2. – Услови за допуштеност жалбе	665
3. – <i>Beneficio novorum</i>	667
4. – Разлози жалбе	669
5. – Поступак по жалби	674
6. – Одлуке другостепеног суда по жалби	681
7. – Облик и садржина другостепене пресуде/решења	687
8. – Поступак пред првостепеним судом након укидања пресуде	688
II. – Жалба против решења	689
1. – Појам и дејства	689
2. – Допуштеност	690
3. – Врсте	690
4. – Остала правила	690
§ 52. ВАНРЕДНИ ПРАВНИ ЛЕКОВИ	691
I. – Ревизија	691
1. – Појам и смисао	692
2. – Предмет ревизије-одлуке које могу да се побијају ревизијом	692
3. – Допуштеност и ограничења ревизије	692
4. – Разлози за ревизију против пресуде	696
5. – Поступак по ревизији	700
6. – Остало	706

II. – Ревизија против решења	703
1. – Појам	703
2. – Ограничења	703
III. – Захтев за преиспитивање правноснажне одлуке	704
1. – Појам и смисао	704
2. – Допуштеност	705
3. – Разлози за изјављивање	705
4. – Предлог и поступак	705
5. – Одлука ВКС	706
IV. – Понављање поступка	706
1. – Појам и циљ	706
2. – Одлуке против којих се може поднети овај правни лек	707
3. – Процесна легитимација	708
4. – Разлози	708
5. – Рокови	712
6. – Поступак	713
7. – Понављање поступка поред ВКС	716
V. – Јединственост правног лека	717
1. – Појам и смисао	717
2. – Правила	717

Део четврти: ПОСЕБНИ ПАРНИЧНИ ПОСТУПЦИ

Глава петнаеста	
ПОСЕБНИ ПАРНИЧНИ ПОСТУПЦИ	721
I. – Уопште	721
§ 53. ПОСТУПАК У ПАРНИЦАМА ЗБОГ СМЕТАЊА ДРЖАВИНЕ	721
I. – Појам и значај	721
II. – Право на државинску заштиту	722
III. – Предмет спора	723
IV. – Ток и специфичности поступка	723
1. – Покретање поступка	723
2. – Хитност поступања	724
3. – Привремене мере (члан 451 ЗПП)	725
4. – Одлука о тужбеном захтеву	725
5. – Правни лекови	725
6. – Принудно извршење	726

§ 54. ПОСТУПАК ЗА ИЗДАВАЊЕ ПЛАТНОГ НАЛОГА	726
I. – Појам и значај	726
II. – Врсте платног налога	727
1. – Документарни платни налог (члан 455 ЗПП)	727
2. – Недокументарни платни налог (члан 456 ЗПП)	728
3. – Мандатни поступак	728
III. – Правни лекови против платног налога	729
1. – Поступак по приговору	730
§ 55. ПОСТУПАК У СПОРОВИМА МАЛЕ ВРЕДНОСТИ	731
I. – Појам и значај	731
II. – Поступак	732
1. – Припремање главне расправе	732
2. – Вођење записника (члан 474 ЗПП)	733
3. – Изостанак странака	733
4. – Позив за главну расправу (члан 473 ЗПП)	733
III. – Пресуда (члан 477 ЗПП)	734
IV. – Правни лекови	734
1. – Жалба против решења (члан 478 ЗПП)	734
2. – Жалба против пресуде	734
3. – Ванредни правни лекови	735
§ 56. ПОСТУПАК У ПРИВРЕДНИМ СПОРОВИМА	735
I. – Појам и значај	735
II. – Ток поступка	735
1. – Надлежност и састав суда	735
2. – Странке и заступници	736
3. – Рокови (члан 486 ЗПП)	736
4. – Доказивање	736
III. – Правни лекови	737
§ 57. ПОСТУПЦИ У ВЕЗИ СА ПОРОДИЧНИМ ОДНОСИМА	737
I. – Појам и значај	737
II. – Заједничка правила за све поступке	737
1. – Општи принципи	737
2. – Састав суда (члан 203 ПЗ)	738
3. – Хитност поступка (члан 204 ПЗ)	738
4. – Истражно начело (члан 205 ПЗ)	738
5. – Ограничење диспозиције странака	738
6. – <i>Locus standi</i>	739
7. – Искључење јавности (члан 206 ПЗ)	739
8. – Накнада парничних трошкова (члан 207 ПЗ)	739

9. – Ревизија	739
III. – Брачни спорови	739
1. – Врсте	740
2. – Принципи	740
3. – Развод брака	742
4. – Поништај брака	743
5. – Утврђење (не)постојања брака.	744
6. – Множина тужбених захтева у брачном спору.	744
7. – Пресуда и правни лекови	744
8. – Посредовање у брачном спору.	745
IV. – Патернитетски и матернитетски спорови	747
1. – Појам и врсте	747
2. – Утврђење очинства или материнства (чланови 43 ст. 2, 249 и 256 ст. 1 ПЗ)	747
3. – Оспоравање очинства или материнства (чланови 44, 250, 252 и 256 ПЗ)	748
4. – Поништење признања очинства (чланови 253 и 256 ст. 5 ПЗ)	749
5. – <i>Locus standi</i> наследника и супарничарство (чл. 256, ст. 6 и 7 ПЗ)	750
6. – Специфичности поступка.	750
V. – Поступци у вези са заштитом права деце	752
1. – Уводна разматрања	752
2. – Заштита права детета	753
3. – Вршење родитељског права	753
4. – Лишење и враћање родитељског права	754
5. – Посебности поступка	754
VI. – Поступак за поништење усвојења	755
1. – Уопште	755
2. – Посебности поступка	755
VII. – Поступак у алиментационим споровима	756
1. – Уопште	756
2. – Посебности поступка	756
VIII. – Поступак за заштиту од насиља у породици	757
1. – Уопште	757
2. – Материјалноправни појам насиља	758
3. – Врсте мера за заштиту од насиља	758
4. – Поступак за одређење мера	758
§ 58. ПОСТУПАК У РАДНИМ СПОРОВИМА	760
I. – Уопште	760
II. – Решавање спорова пред арбитражом	760

1. – Однос између арбитражног и судског поступка	761
III. – Поступак пред судом у радноправним споровима	761
1. – Одступања од начела диспозиције странака	761
2. – Остале особености поступка	762
3. – Спорови из колективних уговора	762
§ 59. ПОСТУПАК У ПОТРОШАЧКИМ СПОРОВИМА	763
I. – Појам и смисао	763
II. – Индивидуални потрошачки спорови	764
1. – Ток поступка	764
2. – Изостанак странака са рочишта	765
3. – Одлука суда	765
4. – Правни лекови	765
III. – Колективни потрошачки спорови	765
§ 60. ПОСТУПАК ЗА ЗАШТИТУ КОЛЕКТИВНИХ ПРАВА И ИНТЕРЕСА ГРАЂАНА	766
I. – Уводна разматрања	766
II. – Системи регулисања заштите колективних права и интереса грађана	767
III. – Уставни суд РС, постулативна способност и право на тужбу	767
1. – Увод	767
2. – Парнице за заштиту колективних права и интереса грађана	769
3. – Постулативна способност	775
4. – Право на приступ суду и право на правну помоћ	777
5. – Право на тужбу и забрана дискриминације	779
6. – Закључак	782

Део пети:

ОСТАЛИ ГРАЂАНСКОСУДСКИ ПОСТУПЦИ

Глава шеснасета	
ВАНПАРНИЧНИ ПОСТУПАК – ОСНОВИ	787
§ 61. ОПШТА УЧЕЊА	787
I. – Појам и значај	788
II. – Извори права	788
III. – Правна природа	789
IV. – Предмет ванпарничног поступка	789
1. – Праве ванпарничне ствари	790
2. – Неправе ванпарничне ствари	791
V. – Сходна примена одредаба ЗПП на ванпарнични поступак	792
1. – Уопште	792

2. – Стицање својства странке и страначка способност	792
3. – Процесна способност	793
4. – Процесна и стварна легитимација	794
VI. – Начела ванпарничног поступка	794
1. – Начело официозности и начело диспозисије	795
2. – Истражно начело, материјална истина и оцена доказа	798
3. – Начело заштите учесника у поступку	799
4. – Остала начела ванпарничног поступка	799
VI. – Субјекти ванпарничног поступка	801
1. – Врсте	801
VII. – Одлуке и правни лекови	809
VIII. – Правноснажност решења у ванпарничном поступку	811
1. – Уопште	811
2. – Формална правноснажност	811
3. – Материјална правноснажност	814
4. – Обавезујуће дејство решења	816
5. – Дејство укидања или преиначења решења у ванпарничном поступку	818
IX. – Трошкови поступка	819
Глава седамнаеста	
ПОЈЕДИНИ ВАНПАРНИЧНИ ПОСТУПЦИ	821
§ 62. ПОСТУПЦИ У СТАТУСНИМ СТВАРИМА	821
I. – Лишење пословне способности	821
1. – Смисао и предмет поступка	821
2. – Покретање поступка	821
3. – Спровођење поступка	822
4. – Одлука суда	823
5. – Враћање пословне способности	824
II. – Задржавање у неуропсихијатријској установи	825
1. – Смисао	825
2. – Начини задржавања и лечења	825
III. – Проглашење несталог лица за умрло и доказивање смрти	829
1. – Предмет поступка и надлежност	829
2. – Материјалноправни услови	830
3. – Поступак	830
4. – Укидање и измена решења	831
5. – Доказивање смрти	832
IV. – Продужење родитељског права	832
1. – Предмет и циљ поступка	832

2. – Предлог и поступак	832
V. – Давање дозволе за ступање у брак	833
1. – Надлежност и предмет поступка	833
2. – Предлог и поступак	833
§ 63. ПОСТУПЦИ У ИМОВИНСКИМ СТВАРИМА	834
I. – Расправљање заоставштине (оставински поступак)	834
1. – Предмет и покретање поступка	834
2. – Суд: надлежност и састав	835
3. – Обезбеђење заоставштине	835
4. – Поступак расправљања заоставштине	837
5. – Решење о наслеђивању	845
6. – Заоставштина без наследника	847
7. – Наследноправни захтеви после правноснажности решења о наслеђивању	848
8. – Правни лекови у оставинском поступку	849
9. – Обуштава оставинског поступка	849
II. – Одређивање накнаде за експроприсану непокретност	849
1. – Предмет поступка	849
2. – Поступак	850
3. – Решење о накнади	851
III. – Уређење управљања и коришћења заједничке ствари	851
1. – Предмет поступка	851
2. – Предлог и поступак	852
3. – Упућивање на парницу	853
4. – Привремене мере	853
IV. – Деоба заједничке ствари или имовине (развргнуће имовинске заједнице)	853
1. – Споразум учесника	853
2. – Предмет поступка	854
3. – Поступак	855
4. – Решење суда	855
V. – Уређење међа	855
1. – Предмет поступка	855
2. – Предлог и поступак	856
3. – Решење суда	856
VI. – Поступци који се тичу исправа	857
1. – Уопште	857
2. – Чување исправа	857
3. – Поништење (амортизација) исправе	858
VII. – Судски депозит	861

1. – Предмет поступка	861
2. – Поступак	862
3. – Преузимање ствари.	862
4. – Решење суда	863
Глава осамнаеста	
ИЗВРШНИ ПОСТУПАК – ОСНОВИ	865
§ 63. ОСНОВНА УЧЕЊА	865
I. – Појам и значај	866
1. – О извршном поступку уопште.	866
2. – Правно-политички циљ ЗИО.	866
II. – Устав, ЕКЉП и извршни поступак	868
1. – Уопште	868
2. – Основни принципи.	869
III. – Начела извршног поступка	872
1. – Уопште	872
2. – Начело диспозиције и начело судског кретања поступка	872
3. – Начело обостраног саслушања странака.	874
4. – Истражно начело.	881
5. – Начело формалног легалитета.	881
6. – Начело заштите дужника или начело заштите повериоца (начело пропорционалности).	882
7. – Начело временског редоследа.	883
8. – Начело ефикасности	884
9. – Начело писмености.	885
10. – Начело застрашивања.	886
11. – Сходна примена одредаба ЗПП	886
IV. – Субјекти извршног поступка	887
1. – Уопште	887
2. – Суд.	887
3. – Извршитељ	888
4. – Странке.	889
5. – Учесници и трећа лица	901
V. – Стадијуми и врсте извршног поступка.	901
1. – Уопште	901
2. – Врсте извршног поступка	901
§ 64. ИЗВРШНИ ПОСТУПАК НА ОСНОВУ ИЗВРШНЕ ИСПРАВЕ.	902
I. – Уопште	902
II. – Извршна исправа	902
III. – Извршност извршне исправе	904

1. – Наступање извршности	904
2. – Клазула (потврда) извршности	906
IV. – Подобност извршне исправе за доношење решења о извршењу	908
V. – Предлог за извршење	909
1. – Садржина предлога: правило	909
2. – Изузетак	910
3. – Предлог за доношење решења о извршењу које има дејство решења о извршењу	911
VI. – Одлуке суда	912
1. – Уопште	912
2. – Решење о извршењу	913
3. – Закључак	917
VII. – Правни лекови у општем извршном поступку	917
1. – Уопште	917
2. – Жалба против решења о извршењу	918
3. – Жалба против осталих решења суда и јавног извршитеља	922
4. – Приговор	923
5. – Приговор трећег лица	924
6. – Враћање у пређашње стање	926
VIII. – Одлагање извршења	926
1. – Уопште	926
2. – Одлагање или прекид извршења на захтев јавног тужиоца	926
3. – Одлагање по предлогу извршног повериоца	927
4. – Одлагање извршења споразумом странака	928
5. – Одлагање извршења по предлогу извршног дужника	928
6. – Одлагање извршења по предлогу трећег лица	929
7. – Поступак и решење јавног извршитеља	929
8. – Наставак одложеног извршења	929
9. – Оцена	930
IX. – Спровођење извршења	931
1. – Опште одлике поступка	931
2. – Општи принципи који важе за спровођење извршења	932
3. – Примена принуде према извршном дужнику	932
4. – Средства извршења	933
5. – Предмети извршења	935
6. – Начин спровођења	935
7. – Стадијуми и основне извршне радње	936
8. – Изузимање од извршења	936
X. – Јемство у извршном поступку	937

XI. – Тужбе у извршном поступку	938
А. – Уопште.	938
Б. – Тужба за утврђење недозвољености извршења (<i>Vollstreckungsgegenklage; Oppositionsklage</i>).	939
1. – Уопште	939
2. – Циљ	939
3. – Странке.	940
4. – Правна природа тужбе.	940
5. – Предмет спора	941
6. – Поступак	943
7. – Дејство пресуде	943
8. – Конкуренција са другим тужбама.	944
9. – Оцена	944
В. – Излучна тужба (тужба за утврђење недозвољености извршења трећег лица) (<i>Dritwiderspruchsklage; Exzinderungsklage</i>)	945
1. – Смисао	945
2. – Правна природа	946
3. – Странке.	946
4. – Разлози (предмет спора)	947
5. – Посебан правни положај сувласника.	947
6. – Поступак	948
7. – Дејства поступка	948
8. – Оцена	948
Г. – Тужба поводом оспоравања потраживања	949
1. – Смисао	949
2. – Фазе поступка.	949
Д. – Тужба за утврђење да је обавеза извршног дужника безусловна.	952
1. – Смисао тужбе	952
2. – <i>La réalité</i>	952
3. – Дејства тужбе и пресуде	953
Ђ. – Тужба против дужника извршног дужника.	954
1. – Смисао	954
2. – Извршни поступак	954
3. – Тужба	954
XII. – Окончање извршног поступка.	955
1. – Закључење извршног поступка	955
2. – Обустава извршног поступка.	955
XIII. – Трошкови извршног поступка	957
1. – Претходно сношење трошкова	957

2. – Накнада тропкова извршног поступка	957
XIV. – Противизвршење	957
1. – Уопште	957
2. – Странке	958
3. – Надлежан суд	958
4. – Разлози	958
5. – Предлог	960
6. – Поступак и одлука суда	960
7. – Парница	961
8. – Треће лице и противизвршење	962
§ 65. ИЗВРШНИ ПОСТУПАК НА ОСНОВУ ВЕРОДОСТОЈНЕ ИСПРАВЕ	963
I. – Смисао	963
II. – Веродостојна исправа	964
1. – Врсте	964
2. – Подобност за извршење	965
3. – Предлог за извршење	965
4. – Стварна надлежност и решење о извршењу	966
5. – Правни лекови	966
III. – Правни лекови	967
1. – Врсте	967
2. – Процесна легитимација	967
3. – Приговор	967
4. – Жалба	970
Глава деветнаеста	
ПОСТУПАК ОБЕЗБЕЂЕЊА ПОТРАЖИВАЊА	973
§ 66. ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ	973
I. – Појам	973
II. – Врсте	974
III. – Особености поступка обезбеђења	974
1. – Уопште	974
2. – Суд	975
3. – Предлог и решење о обезбеђењу	975
4. – Правни лекови	976
IV. – Заснивање заложног права	976
1. – Заложно право на покретним и непокретним стварима на основу споразума странака (члан 427 и сл. ЗИО)	976
2. – Заложно право на стварима на основу извршне исправе (чл. 431 и сл. ЗИО)	976

§ 67. – ПРЕТХОДНЕ И ПРИВРЕМЕНЕ МЕРЕ	977
I. – Уопште	977
II. – Привремене мере	977
1. – Општа правила.	977
2. – Привремене мере и јемство	977
3. – Стварна и месна надлежност суда	978
4. – Предлог за одређење привремених мера.	979
5. – Решење о одређењу привремене мере	979
6. – Трајање	980
7. – Услови за одређење привремених мера	980
8. – Врсте привремених мера	983
9. – Извршење привремене мере	984
10. – Укидање привремене мере	986
11. – Одштетни захтеви између странака и учесника у поступку обезбеђења	986
12. – Регистар судских забрана	989
III. – Претходне мере	990
Регистар појмова	991